

A gyógyszerészet történetéből

A GYÓGYSZERÉSZ OKTATÁS RÖVID TÖRTÉNETE A SZEGEDI EGYETEMEN¹

DR. NOVÁK ISTVÁN

Hálásan köszönöm a Miniszter elvtárs megtisztelő szavait, és amikor az épületet a Gyógyszerészi Kar nevében átveszem, ígérem, hogy ezen épületben működő intézetek oktatói mindig elsőrendű kötelességüknek fogják tartani a gyógyszerészképzést és a tudományos munkát. Minden erejükkel arra fognak törekedni, hogy állandóan emeljék a gyógyszerészképzés színvonalát és szocialista államunkban ideológiailag és szakmailag jól képzett gyógyszerészeket képezzenek ki.

Amikor még egyszer megköszönöm a Miniszter elvtársnak, hogy eljött körünkbe, osztozik a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Gyógyszerészi Kar nagy örömeiben, úgy érzem meg kell emlékezni elődeinkről, a szegedi gyógyszerészképzésről, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerészi Karának megalakulásáról és az épület átalakításáról.

Szegeden a gyógyszerészhallgatók képzésével 1921-től kezdve, több mint 40 éve foglalkozunk. Az első 10 év az egyetem elhelyezésével telt el. A gyógyszerészhallgatókat a Matematika és Természettudományi-, valamint az Orvostudományi Kar intézeteiben képezték ki, az 1914-ben életbe lépett és akkor még érvényben levő régi rendszerű kiképzés szerint.

A gyógyszerészképzés fontos fordulópontját jelentette az 1940-es év, amikor a gyógyszerészképzést újból szabályozták, és az 1940/41-es tanévtől kezdve a 2 éves egyetemi oktatás helyett életbelépett a 4 éves egyetemi kiképzés. A gyógyszerészképzés továbbra is a fentebb említett két karon maradt. Habár a gyógyszerkészítésnek — „Gyógyszerészetnek” — mint kollégiumnak oktatása 1921-től kezdve folyamatos, csak 1944-ben került sor a Gyógyszerészeti Intézet tanszékesítésére. A szegedi gyógyszerészképzésről nem lehet anélkül beszélni, hogy meg ne emlékezzünk dr. D á v i d Lajos nyugalmazott egyetemi tanárról, akit szeretettel köszöntünk körünkben és aki nyugalomba vonulása után is nagy érdeklődéssel, figyelemmel kíséri a gyógyszerészhallgatók oktatását.

Magyarország felszabadulása után, 1945 tavaszán a Magyar Kommunista Párt politikai irányítása mellett a háború okozta romok eltakarításával, a helyreállítási munkálatokkal egyidőben megindult a gazdasági és szellemi újjáépítés is. A Szegedi Tudományegyetemnek és a hozzá tartozó Orvostudományi Karnak első három éves tervében az Egyetem helyreállításának és újjáépítésének programja szerepelt. A felszabadulás után gyógyszerészképzéssel változatlanul továbbra is a Matematika és Természettudományi-, valamint az Orvostudományi Kar intézeteiben foglalkoznak.

¹ Ünnepi beszéd a Szegedi Orvostudományi Egyetem gyógyszerészi kara épületének átvétele alkalmával.

A Matematikai és Természettudományi Kar 1947 októberében megtartott ülésén tárgyaltak a Szerves és Gyógyszerészi Vegytani Intézet további sorsáról. A kari tanács határozata alapján az intézetet kettéválasztották és a Gyógyszerészi Vegytani Intézet vezetésével dr. K ó s z e g i Dénes egyetemi tanárt bízták meg, akit magas kora ellenére az aktív professzorok sorában tiszteletünk és szeretettel köszöntünk.

A magyar egészségügy átszervezése és egységesítése során a Szegedi Tudományegyetem négy kara közül az Orvostudományi Kar 1951-ben kivált és az Egészségügyi Minisztérium főhatósága alatt önálló, egy fakultással rendelkező Szegedi Orvostudományi Egyetemmé alakult át, amelynek az orvosképzésen kívül feladatává tették a gyógyszerészképzést is. Ezzel eldőlt, hogy Szegeden továbbra is marad gyógyszerészképzés. Az Orvostudományi Egyetemhez került a Gyógyszerészeti-, valamint a Gyógyszerészi Vegytani Intézet is.

Az Orvostudományi Egyetem továbbfejlesztése során az orvosképzéssel foglalkozó újabb tanszékek létesítése mellett sor került 1951-ben újabb tanszékek, a Gyógynövény- és Drogismereti-, valamint 1957-ben a Gyógyszerhatástani tanszék életrehívására. A Gyógynövény- és Drogismereti Intézet igazgatójává 1943-ban Dr. N o v á k I s t v á n egyetemi tanárt, a Gyógyszertani Intézet igazgatójává 1957-ben dr. D i r n e r Z o l t á n egyetemi tanárt nevezték ki. Amikor 1958-ban Dávid professzor nyugalomba vonulásával a Gyógyszerészeti tanszék megürült, pályázat útján a tanszék dr. K e d v e s s y György egyetemi tanárral töltötték be.

Míg a felszabadulás előtt a speciálisan gyógyszerészképzéssel foglalkozó tanszékek közül 24 év alatt csak egyet, addig a felszabadulás után már az első 12 évben három tanszékot létesítettek. Ezzel a gyógyszerészképzéssel foglalkozó tanszékek száma négyre emelkedett.

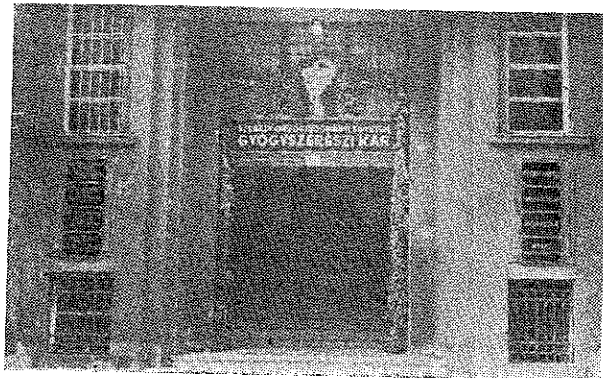
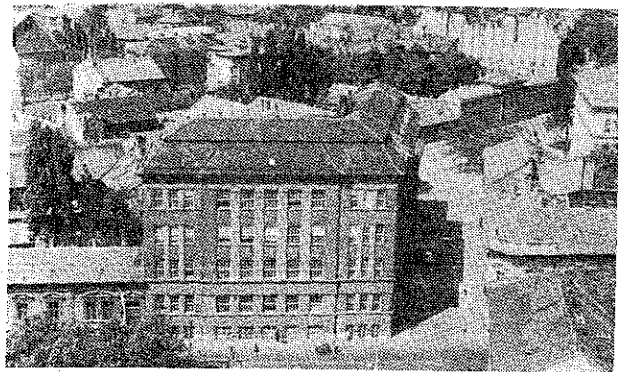
A Szegedi Orvostudományi Egyetem, valamint a gyógyszerészképzéssel foglalkozó tanszékek történetében igen fontos fordulópontot jelentett az 1957-es év, amikor kormányhatározat folytán egyetemünk még egy karral, a Gyógyszerészi Karral bővült. Ettől az időtől kezdve a Szegedi Orvostudományi Egyetemen két kar: az Általános Orvosi Kar és a Gyógyszerészi Kar működik. A Gyógyszerészi Kar dékáni teendőinek ellátásával dr. D i r n e r Z o l t á n egyetemi tanárt — 1956-tól kezdve úgy is, mint gyógyszerészi ügyekkel foglalkozó dékánhelyettest — bízták meg, aki nagy ambícióval és rátermettséggel szervezte és vezette a Kart négy éven át.

Jelenleg is helyszükével és tanterem hiánnyal küzdő egyetemünk fejlődését biztosító közelebbi

és távlati tervekben az Általános Orvosi Karhoz tartozó klinikák és intézetek elhelyezésének égető problémái mellett Egyetemünk Tanácsa megvizsgálta az újonnan létesített Gyógyszerészi Karhoz tartozó négy tanszék elhelyezésének lehetőségeit is. A Szegedi Orvostudományi Egyetem mindenkori rektora, dékánja, Tanácsa, az Általános Orvosi Kar tanárai — beleértve a körünkől oly hirtelen eltávozott dr. Jáky Gyulát, egyetemünk első rektorát, dr. Korpássy Béla, dr. Batizfalvy János és dr. Csík Lajos egyetemi tanárokat is — mindenkor a legnagyobb megértéssel, önzetlenül támogatták a gyógyszerész-képzés ügyét, azt lehet mondani, hogy saját ügyüknek tekintették. A mostoha körülmények között működő Gyógyszerészi Kar elhelyezésé-

a vezetése alatt álló Egészségügyi Minisztériumban működő Dr. Simonovits István és Dr. Vilmon Gyula miniszterhelyettes elvtársaknak, Dr. Bartha Ferenc és Lázár Jenő főosztályvezető, Pékli Ferenc osztályvezető, Nógrádi Lászlóné főelőadó és mindazoknak az elvtársaknak, akik messzemenő jóindulatukkal, megértő, segítő támogatásukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a Gyógyszerészi Kar méltó elhelyezést nyerjen.

Nem mulaszthatom el e helyen is még egyszer megköszönni Dr. Petri Gábor egyetemi tanárnak, Egyetemünk rektorának, Dr. Rávnay Tamás egyetemi tanárnak az Általános Orvosi Kar dékánjának, Dr. Szilárd Jánosnak az Orvostudományi Egyetem Párt Végrehajtó Bizottság titkárnak, az Általános Orvosi Kar tanárainak és Dr. Déák Ferenc gazdasági főigazgatónak messzemenő jóindulatukat, önzetlen segítségüket, melylyel a Gyógyszerészi Kar, a gyógyszerész-képzés ügyét magukévá tették és állandóan hathatósan és sikeresen támogatták

A szegedi Gyógyszerészi Kar új épülete

vel Egyetemünk Tanácsa és a Pártszervezet Végrehajtó Bizottsága behatóan foglalkozott és ennek eredményeként az Eötvös utca 2. számú épületben már 1953-ban elhelyezték a Gyógynövény- és Drogismereti tanszéket. Amikor végleg eldőlt, hogy az Eötvös utca 2. számú épületet a Gyógyszerészi Kar intézeteinek elhelyezésére szánták, akkor 1958-ban megindultak az előtárgyalások. Az épület átalakításával kapcsolatos tervek előkészítése, jóváhagyása, valamint a kivitelezés engedélyezése után a Csongrád megyei Építőipari Vállalat az átalakítási munkálatokat 1960 júliusában megkezdte és terv szerint másfél év alatt 1961 decemberében befejezte. Az Eötvös u. 2. sz. épület eredetileg középiskolának épült, ezért nagy átalakítást kellett végrehajtani. Az épületben a folyosók kivételével összesen 168 helyiséget alakítottak ki. Az épületet ellátták személyfelvonóval, víznyomásfokozóval, elektromos központtal, sűrített levegőt, valamint vákuumot előállító gépekkel, egyenáramot fejlesztő akkumulátor teleppel, vegyifűlkék szellőztetését biztosító ventillátorokkal, telefon központtal, gőzfűtéssel és még sok más értékes berendezéssel.

Nem új létesítményről, hanem átalakításról volt szó és az átalakítás, felújítás több mint öt millió forintba került.

Gyógyszerészi Karunk hálás köszönetét tolmácsolom Dr. Doléscsall Frigyes eü. miniszternek, valamint

Mindazoknak köszönetet mondok, akik az épület átalakításában, felújításában, az intézetek elhelyezésében segítséget nyújtottak és lehetővé tették azt, hogy 1961/62 tanév II félévében a folyamatos oktatás biztosítása mellett az intézetek az épületbe beköltözhetnek, elhelyezkedhetnek és megkezdhetik munkájukat.

Úgy érzem, hogy nem hiába küzdöttek a gyógyszerészet ügyéért az 1848-as Wagner Dánielék, az 1919-es Téri Tiborok, mert Magyarországon a felszabadulás után igen sok tervük megvalósult. Soha nem képzelte, nem álmodott mértékben fejlődött a gyógyszerészet, melyet méltón igazol a most átvett épület. A mindannyiunk által ismert okok miatt a gyógyszerészet jövője világszerte számos megoldásra váró problémát vet fel. Hiszem, hogy a hazai gyógyszerész-képzéssel foglalkozó intézeteink oktatóinak az állam és a párt bizalmát élvezve, az ő segítségükkel sikerülni fog e problémákat megoldani. Ezen az úton újabb állomást jelent a mai ünnepnap.

Kívánom, hogy az újonnan átalakított épület megfelelő berendezésével, felszerelésével a jelen és jövő gyógyszerészhallgatóinak magasabb fokú, színvonalasabb kiképzésének alapjait biztosítsa.

(Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógynövény- és Drogismereti Intézet, Szeged, Eötvös u. 2.)